

Uredništvo: sprave Ljubljana, Kopitarjeva 24. Telefon 2-41-23-44.
Nacionalna naročnina 15 lit., za inostranstvo 40 lit. — Ček rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.850 za inostranstvo. Izključno zastopstvo za oglaševanje in izposojnino: DPT B. A. Milano.
Rokopisov ne vračamo.

SLOVENECE

SEPTEMBER - 1944

16

SOBOTA

Feindliche Brückenköpfe am Albert- und Maas-Schelde-Kanal weiter eingeeengt

Einbrüche in Vorfeldstellungen des Westwalls — Rücksichtsloser Feindeinsatz in Italien — Erwarteter sowjetischer Grossangriff im Nordabschnitt der Ostfront

Aus dem Führerhauptquartier, 15. 9. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Am Albert- und Maas-Schelde-Kanal wurden feindliche Brückenköpfe durch erfolgreiche Gegenangriffe unserer Truppen weiter eingeeengt.

Zwischen Maasricht und Aachen setzten die Nordamerikaner ihren von starken Panzerkräften unterstützten Grossangriff fort. Maasricht ging verloren. Südlich und südöstlich Aachen gelangen dem Gegner Einbrüche in Vorfeldstellungen des Westwalls. Die schweren Kämpfe, bei denen am gestrigen Tage 40 feindliche Panzer abgeschossen wurden, dauern mit unverminderter Heftigkeit an.

Auch im Raum von Nancy und vor der Burgundischen Pforte wird weiterhin erbittert gekämpft.

Von den befestigten Häfen und Stützpunkten an der Kanal- und Atlantikküste werden auch gestern schwere aber erfolgreiche Abwehrkämpfe gemeldet. Vor dem brennenden Brest, vor Boulogne und am Cap Gris Nez erlitten die Angreifer besonders hohe Verluste.

Seit mehreren Tagen liegen die Hafendörfer an der englischen Südküste im schweren Feuer deutscher Fernkampfbatterien.

Sicherungsfahrzeuge eines deutschen Geleits versenken nördlich der westfresischen Insel Texel ein britisches Schnellboot.

In Italien setzte der Gegner im Adriabschnitt seine Versuche fort, unsere Stellungen am Apennin nach vor Eintritt der Schlechtwetterperiode zu durchbrechen. Unter rücksichtslosem Einsatz von starken Infanterie- und Panzerkräften rannte er bis in die späten Abendstunden gegen unsere Abwehrfront an. Im Verlauf der harten Kämpfe konnte der Gegner bis auf einen Einbruch bei Coriano nur geringen Geländegewinn erzielen. Auch nördlich Florenz scheiterten alle von starker Artillerie unterstützten Angriffe. Örtliche Einbrüche wurden im sofortigen Gegenstoß beseitigt.

Im südlichen Siebburgen und im Nordteil des Szekler Zipfels wurden zahlreiche sowjetische Angriffe zerschlagen.

Bei Sanok und Krosno scheiterten erneute Anstrengungen der Bolschewisten, unsere Front zu durchbrechen. Eine Einbruchslücke wurde im Gegenangriff geschlossen.

An der Weichsel nördlich Sandomierz beauftragten Grenadiere und Pioniere, unterstützt von Heeres-Sturmartillerie und Werfern in mehrstündigen harten Angriffskämpfen einen feindlichen Brückenkopf und vernichteten die Masse von zwei verstärkten sowjetischen Schützendivisionen. Zahlreiche Gefangene wurden eingebracht und 161 Geschütze sowie zahlreiche sonstige Waffen erbeutet.

Im Kampfraum von Warschau ging Praga nach harten Häuserkämpfen verloren. Nördöstlich der Stadt wurden heftige feindliche Angriffe abgewiesen. Nordwestlich Lomscha setzten sich unsere Truppen nach schweren Kämpfen auf das Nordufer des Narew ab.

Im Nordabschnitt der Ostfront traten die Bolschewisten mit über 40 Schützendivisionen und zahlreichen Panzer- und Schlachtfliegerverbänden auf breiter Front zum erwarteten Grossangriff. Trotz des überlegenen feindlichen Einsatzes an Menschen und Material verteilten unsere Truppen in harten Kämpfen, von der Luftwaffe hervorragend unterstützt, alle Durchbruchversuche der Sowjets. Einbrüche wurden in sofortigen Gegenangriffen aufgefangen und abgeriegelt.

Deutsche Kampf- und Schlachtfliegerkräfte bekämpften bei Tag und Nacht mit gutem Erfolg sowjetische Marschkolonnen und Verkehrsziele an der Ostfront. Sie zerstörten vor allem im Kampfgebiet der Karpaten und bei Modon zahlreiche Panzer und Geschütze und über 100 motorisierte Fahrzeuge des Feindes.

In heftigen Luftkämpfen und durch Flakartillerie der Luftwaffe wurden am gestrigen Tage 99 sowjetische Flugzeuge abgeschossen.

An der Kandalakscha-Front wehrten unsere Nachtruppen auch gestern wieder mehrere sowjetische Angriffe ab.

Sovražna predmostja ob Albertovem prelivu in prelivu Maas-Schelde nadalje zožena

Vdori v prednje postojanke zapadnega zidu — Brezobzirni sovražni napadi v Italiji — Pričakovani sovjetski velenapad na severnem odseku vzhodnega bojišča

Führerjev glavni stan, 15. sept. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Ob Albertovem kanalu in ob kanalu Maas-Schelde so naše čete z uspešnimi protinapadi nadalje zožile sovražna mostišča.

Med Maasrichtom in Aachenom so nadaljevali Severnoamerikanci s svojimi, močnimi oklepniškimi silami podprtim velenapadom. Maasricht smo izgubili. Južno in jugovzhodno od Aachena se je posrečilo vdreti naprotniku v prednje vestfalske postojanke. Z nezmanjšano silovitostjo se nadaljujejo teški boji, pri katerih je bilo večeraj uničenih 40 sovražnih oklepnikov.

Tudi na področju Nancyja in pred Burgundskimi vrati se nadalje ogroženo borimo.

Z utrjenih luk in oporišč ob Rokavskem prelivu in atlantski obali poročajo tudi večeraj o težkih a uspešnih obrambnih bojih. Pred gorečim Brestom, pred Boulognem in ob Cap Gris Nez so utrpeli napadalcji posebno visoke izgube.

Nemške daljnostrelne baterije že več dni močno obstreljujejo pristaniška mesta ob angleški jugovzhodni obali.

Zaščitne ladje neke nemške spremiljave so potopile severno od zahodno frizijskega otoka Texel nek britanski hitri bojni čoln.

V Italiji nadaljuje nasprotnik na jadranskem odseku s svojimi poskusi, da bi prebil naše postojanke v Apenninih še pred pričetkom slabega vremena. Z brezobzirno uporabo močnih pehotnih in oklepniških sil je napadal do poznih večernih ur našo obrambno bojno črto. Med hudimi boji je nasprotnik razen vdora pri Coriano le prav malo napredoval. Tudi severno od Florence so se izjalovili vsi z močnim topništvom podprti napadi. Krajevne vdore smo očistili s takojšnjimi protinapadi.

Na južnem Sedmograškem in v severnem delu Szeklerskega rogliča smo razbili številne sovjetske napade.

Pri Sanoku in Krosnu so se izjalovili ponovni poskusi boljševikov, da bi prebili naše bojno črto. Neko vdorno vrzel smo zaurili s protinapadom.

Ob Visli severno od Sandomierca so grenadirji in pionirji, ki jih je podpiralo vojaško napadalo topništvo skupaj z metelci, v večdnevni hudih napadalnih bojih odstranili sovražno predmostje. Uničili so večino dveh ojačenih sovjetskih strelskih divizij. Privredili so mnogo ujetnikov, zaplenili pa 161 topov ter številno ostalo orožje.

Na bojišču pri Varšavi smo po hudih bojih od hiše do hiše izgubili Prago. Severnovzhodno od mesta smo zavrnili silovite sovražne napade. Severnovzhodno od Lomsche so se odmaknile naše čete po težkih bojih na severno obalo Narewa.

Na severnem odseku vzhodnega bojišča so pričeli boljševiki s preko 40 strelskimi divizijami in s številnimi oklepniškimi in letalskimi oddelki na široki črti s pričakovanim velenapadom. Kljub mnogo močnejši sovražni uporabi ljudi in ngradiva so naše čete v hudih bojih, v katerih jih je sijajno podpiralo letalstvo, preprečile vse sovjetske prebijalne poskuse. S takojšnjimi protinapadi smo prestregli vdore in jih zavezili.

Nemška bojna in borbeno letala so ponoči in podnevi z dobrim uspehom napadala sovjetske kolone in prometne cilje na vzhodnem bojišču. Na karpatskem bojišču in pri Modonu so uničila številne oklepneke in topove ter preko sto sovražnih motoriziranih vozil.

V silovitih letalskih bojih in s protiletalskim topništvom v sestavi letalstva smo sestrelili večeraj 99 sovjetskih letal.

Na bojišču pri Kandalakši so odbile naše zaščitnice tudi večeraj več sovjetskih napadov.

Kratka poročila

Berlin. Reichsführer SS je imenoval SS-Gruppenführerja in generalnega poročnika policije Kurta Koehruma za visjega policijskega vodjo nemškega glavnega mesta in mu istočasno poveril izvrševanje poslov policijskega predsednika. Poveljnik varnostne policije v Berlinu SS-Gruppenführer in generalni poročnik policije Otto Klingler je stopil v pokoj. Reichsführer SS je imenoval kot naslednika SS-Brigadeführerja in generalnega majorja policije Erika von Heimburga za poveljnika varnostne policije v Berlinu.

Madrid. EFE javlja iz Washingtona, da je ameriška admiraliteta znova objavila izgubo velike podmornice. Gre za 1450 tonsko ladjo, ki se je s 65 možmi potopila v Tišem oceanu.

Solun. Ankerski radio je danes objavil, da je bil kot naslednik ministra Fuada Agralija imenovan za finančnega ministra poslanec Nurullah Ezat Sumer.

Stockholm. Kot javlja londonska poročevalska služba so nemški daljnostrelni topovi v noči na četrtek obstreljevali Rokavski preliv.

K bojem na zahodnem bojišču

Berlin, 14. sept. Na zah. bojišču se težišča v sredo niso izpremenila. Sovražnik je ojačil svoj pritisk proti utrjenim postojankam ob Rokavskem prelivu, v sled česar je prišlo na vzhodnem in južnem območju prvih črt pred Dunkerquom do hudih in uspešnih obrambnih bojov. V Flandriji je sledil sovražnik korak za korakom odmakajočim se nemškim četam. Njegovi motilni napadi pri Brugesu, Gandu in Anversu so se izjalovili. S protinapadom so zajezile nemške čete sovražno vdorno področje ob Albertovem prelivu severno od Hasselta med veliko Netho in prelivom Maas-Schelde. Posebno hudi so bili boji zopet ob železniki Liège-Aachen, kjer so pritiskali močni deli prve severnoameriške armade proti severu in severovzhodu. Nadaljnji sovražni oddelki so se pomaknili v vzhodnih Ardenih na široki črti proti vzhodu. Spritno žilavega odpora nemških čet, ki so vedno prehajale v protinapade, je sovražnik le prav malo napredoval. Na področju Metzja so zbrali Amerikanci močne sile ter pričeli pripravljati svoj nameravani napad z najtežjim topniškim ognjem. Južno od Nancyja so nemške čete silovito napadle sovražnika, ki je prodiral v smeri proti Lunévilleu.

Na področju Burgundskih vrat postajajo boji vedno silovitejši. To velja zlasti za odsek med Dombom in švicarsko mejo. Tu se je razvil silovit nočni oklepniški boj. Neki četi težkih nemških oklepnikov, ki naj bi podpirala protisunek pehotnega bataljona, je uspelo, da se je na 80 metrov približala ameriškemu oklepniškemu krdlu. Poveljujoči nadporočnik je razsvetlil sovražne oklepnike s petimi izstrelki iz svoje svetilne pištole. Le dve minuti so svetile magnezijeve rakete nad sovražnimi oklepniki. A to je zadostovalo, da jih je bilo pet takoj uničenih. Ob gorečih bojnih vozovih je napadla pripravljena pehota ter je vrgla popolnoma presenečene Amerikance z neke višine. Ob zapornicah v švicarski Juri in ob gorenci Meusi se vrše na črti Gray-Vesoul ter pri Neufchâteauju in južno od Mirecourta hudi boji s prodirajočimi sovražniki, ki hočejo zapreti pot nemškim, s področja pri Langresu in Dijonu odmakajočim se oddelkom. S protinapadi in z žilavo obrambo pa je Nemcem vedno znova uspelo, da so sovražnika prestregli in v skladu s povelji izvedli svoje premike.

»Na vse pripravljeni in k vsemu odločni«

Najnovejši članek ministra dr. Göbbelsa v »Reichu«

Berlin, 14. septembra. »Veaka generacija, ki živi v dobi velikega zgodovinskega preokreta in mora prenašati težke in najtežje stvari, se mora odločiti, ali bo poslušala klic zgodovine, ali pa sledila trenutnim potrebam,« piše minister dr. Göbbels v najnovejši številki tednika »Das Reich«. Kdo danes še govori, nadaljuje minister, o ogromnem trpljenju, ki ga je prinesla sedemletna vojna pruskemu narodu? Zgodovina zaznamuje le dejstva, da je iz vsega tega izšla Prusija kot veselejša in tako dosegla prvenstvo, da

Novi ukrepi za totalno mobilizacijo

Berlin, 15. 9. Državni opolnomočenec za totalno mobilizacijo držav, minister dr. Goebbels sporoča:

Finančni minister je izdal uredbu o poenostavitvi davkarstva, zaradi katere ne bo le osvobodilnih mnogo delovnih sil pri državni finančni upravi, marveč bo milijonov davkoplačevalcev močno olajšano delo ter bo odstranjenih mnogo uradnih potov v gospodarstvu in upravi in več milijonov formulirjev in pisemskih pošiljk.

Uredba pravi med ostalim:

1. Dohodnina se bo v letu 1944-45 pobirala v isti višini kot v davčnem letu 1943-44. Ista poenostavitve je uvedena pri plačevanju osebnega in prometnega davka. Prometni davek, za katerega so do danes obstajale 4 postavke, se bo plačeval v bodoče po povprečni postavki posameznega podjetja.

Odpade večje število manjših vrst davka. Števila plačilnih rokov posameznih davkov bo zmanjšano.

Obračunavanje plač bo poenostavljeno.

Vsi trgovski obrati bodo razdeljeni v dve kategoriji, in to v takšne, ki so za vojno potrebni in ki bodo po osebju močno omejeni, vendar ščiteni, in v takšne, ki bodo v smislu totalne mobilizacije opuščeni.

Tudi vojno važna podjetja naj ob nadaljevanju svojega dela odstopijo v veliki meri svoje uslužbenstvo, ki je

Druga faza bitke za Padsko nižino

Berlin, 15. septembra. Ker se desnemu krilu osme britanske armade doslej ni posrečilo, da bi razpršilo spretno izmikajoče in nenadoma napadajoče nemške čete, da bi na ta način z boka in s hrbita zavzeli vse apeninske postojanke, so zavezniki sedaj prisiljeni, da skušajo izvesti frontalni napad na močno utrjeno cono razklanega visokega pogorja. Na vsem bojišču od področja severno od Florence do jadranske obale so se razplamteli izredno teški boji. Istočasno so pričeli z napadom severno od Luce in Pistoie močni ameriški oddelki, da bi s tem vezali nemške sile.

Težišče nove velicefenzive se nahaja severno od Florence in na visoki planoti zahodno od jadranske obalne ravnine. Severno od Florence in na skrajnem levem krilu nek ameriški zbor imenjal Angleže. Ta ameriški zbor ima mnogo, prodreti ob avtomobilski cesti Florenca-Bologna proti prelazu Futa, medtem ko napadajo Britanci vzhodno od tod na cestah v smeri proti Forliju. Na obeh težiščih so osredotočili močne oklepniške oddelke in motorizirano topništvo. Napade podpirajo številna letala.

Prvi dan boja se je končal s popolnim obrambnim uspehom nemške obrambe. Ob cesti k prelazu Futa, kjer zadružujejo napadalec prostrana minska polja in cestne zapore vseh vrst, so nemški protitankovski topovi in protiletalske zaščitnice uničile ameriške oklepne ostri. Napad angloameriške pehote, ki je skušala obiti cesto preko prelaza, se je zrušil v nemškem zapornem ognju.

V dolinah vzhodno od tod je prišlo do ogroženih bojov iz bližine, v katerih so bili presteženi vsi britanski sunki. Vzhodno od odseka pri Sievi se je posrečilo Angležem po štirikratnem napadu zavzeti neko gorsko postojanko, proti kateri so v teku nemški protinapadi.

Na jadranskem odseku so po dve in polurnem bobnečem ognju iz sto topov, v več valovih brezuspešno napadli britanski oklepniški oddelki. Na nekem oz-

padla pripravljena pehota ter je vrgla popolnoma presenečene Amerikance z neke višine. Ob zapornicah v švicarski Juri in ob gorenci Meusi se vrše na črti Gray-Vesoul ter pri Neufchâteauju in južno od Mirecourta hudi boji s prodirajočimi sovražniki, ki hočejo zapreti pot nemškim, s področja pri Langresu in Dijonu odmakajočim se oddelkom. S protinapadi in z žilavo obrambo pa je Nemcem vedno znova uspelo, da so sovražnika prestregli in v skladu s povelji izvedli svoje premike.

Berlin, 15. sept. Strateška celotna slika na zapadnem bojišču se v teku 13. septembra ni bistveno spremenila. Potrjena je Eisenhowerjeva namera, da bi z osredotočenjem svojih sil prodri na obeh straneh Maase proti severu in obšel severno krilo Westfalske ter nameravano razširjenje ameriškega bojnega območja.

Novouporabljeni ameriški oklepniški zbor se nahaja pod poveljstvom generala Simpsona. Po izjavah nekega ujetega

je postala jedro nove Nemčije. Vsi vemo, da živimo danes v dobi najodločilnejših in najtežjih preokretov v zgodovini človeštva. Pričela se je s prvo svetovno vojno in se bo verjetno končala s koncem sedanjega. Sprožilo jo je obdobje stroja. Široke ljudske množice hočejo priti do države in hočejo kot enakopravni člani v skupnost svojih narodov. Toda kot vse revolucije, tako potrebuje tudi ta svoj čas. Mi smo prvorobilci te revolucije. Ako je ne bomo mogli privedi do zmag, potem se bo izgubilo človeštvo v najtemnejši reakciji, ako pa bo zmagala, potem bodo zvalavali mir, sreča in blagostanje. Moramo skozi dolino bolečin, da se bomo lahko dvignili na vrh naše zmag.

Trenutni vojaški položaj lahko pravilno razumemo le, ako ga gledamo s tega stališča. Ako nam je v prvih treh letih te vojne uspelo vdreti v življenjske prostore naših sovražnikov, potem ne moremo tega pripisati zgolj junaštvu naših čet, temveč tudi posebno ugodnim okoliščinam, za katere pa smo morali pričakovati, da ne bodo večno trajale. Po pretehtanju koristi in neuprijetosti, ki so združene z zasedbo obsežnih sovražnih ozemelj, prihaja minister do naslednjega zaključka:

Naša človeška zaloga ni zadostovala za dejansko preprosto zasedenih področij, ki bi nam šele na ta način lahko popolnoma koristila v vojaške namene. Bili smo prisiljeni, da smo močno razcepili svoje vojaške sile, tako da od določene točke vojnega razvoja skoraj nismo več mogli preiti k obsežnejšim ofenzivnim nastopom. Vse to se bo kmalu spremenilo, zlasti če, ker smo bili na več mestih bojišča potonjeni na neposredne nemške meje. Dobro vemo, da si tudi ne delamo nobenih utvar, da so bile naše krajevne izgube zelo težke in da nas bo stalo največjih naporov, da jih vsaj kolikor toliko izravnamo. Toda iz tega smo potegnili trdne zaključke, predvsem pa, da se lahko najbolje bojimo, ako se zanesemo na samega sebe in na svojo lastno moč ter svoje vojevokanje tako urediš, da v primeru potrebe lahko sam izhajaš.

Finske težkoče v Moskvi

Bern 15. 9. Švicarska poročevalska agencija javlja iz Stockholma, da delajo Sovjeti finski delegaciji v Moskvi takšne težkoče, da bo finski ministri predsednik Hackzell v naslednjih 24 urah zapustil Moskvo in se vrnil v Helsinke, kjer se bo posvetoval z maršalom Mannerheimom.

Stockholm 15. 9. »Svenska Dagbladet« poroča, da so izjavili poučeni krogi v Londonu, da so sporočili Sovjeti pri razgovorih s Finci, da bodo tudi za Finsko uporabili tako imenovane »romunske smernice«. Kaj to pomeni, kažejo pogoji ravnokar objavljenega sovjetsko-romunskega boljševizacijskega pakta. Značilno je, da nameravajo Angloamerikanci tudi Finsko izročiti boljševizmu in da so poučeni londonski krogi, iz katerih izhaja ta informacija, istočasno izjavili, da z ozirom na sovjetske zahteve Finski ni zvrzoka za pesimizem.

Na Slovaškem ni madžarskih čet

Budimpešta, 14. sept. Madžarska poročevalska agencija MTI javlja: V nasprotju, ki so jih razširile tuje poročevalske agencije in tuje radijske postaje in po katerih naj bi se madžarske čete borile na Slovaškem ali pa naj bi prišlo do nemirov ob madžarsko-slovaški meji, poudarjajo z uradnega madžarskega mesta, da so ta poročila brez vsake podlage in nikakor ne odgovarjajo resnici.

Štabnega častnika bodo dodelili generalu Simpsonu sile, ki bodo postale proste po zaključenju bojov za trdnjavo cono v Bretaniji, s čimer bo ustanovljena nova armada kot 9. ameriška armada.

Težišče bojev je bilo tudi večeraj na črti Maasricht do jugovzhodno od Aachena, kjer se bijejo ogroženi boji za prednje westfalske postojanke. Medtem ko so bili odbiti severno od trdnjave nadaljnji napadi proti mostišču pri Metzju, se je posrečilo neki iz 48 oklepnikov sestoji ameriški izvidniški ostri, da je južno od Pont-a-Mousuona prodrla do področja Châteaueu Salinsa. V teku so nemški protinapadi za zajezitev vrzeli in s tem za odrežanje teh oklepniških sil. Nadaljuje se tudi močan pritisk proti Burgundskimi vratom. Omembe vredno je, da Amerikanci vedno bolj pošiljajo v prednje črte francoske plačaniške čete. Preprečeni so bili vsi probojni poskusi na črti Langres-Vesoul ter vsi sovražni napori, da bi pridobili nadaljnje ozemlje ob švicarski meji.

Trenutni vojaški položaj lahko pravilno razumemo le, ako ga gledamo s tega stališča. Ako nam je v prvih treh letih te vojne uspelo vdreti v življenjske prostore naših sovražnikov, potem ne moremo tega pripisati zgolj junaštvu naših čet, temveč tudi posebno ugodnim okoliščinam, za katere pa smo morali pričakovati, da ne bodo večno trajale. Po pretehtanju koristi in neuprijetosti, ki so združene z zasedbo obsežnih sovražnih ozemelj, prihaja minister do naslednjega zaključka:

Naša človeška zaloga ni zadostovala za dejansko preprosto zasedenih področij, ki bi nam šele na ta način lahko popolnoma koristila v vojaške namene. Bili smo prisiljeni, da smo močno razcepili svoje vojaške sile, tako da od določene točke vojnega razvoja skoraj nismo več mogli preiti k obsežnejšim ofenzivnim nastopom. Vse to se bo kmalu spremenilo, zlasti če, ker smo bili na več mestih bojišča potonjeni na neposredne nemške meje. Dobro vemo, da si tudi ne delamo nobenih utvar, da so bile naše krajevne izgube zelo težke in da nas bo stalo največjih naporov, da jih vsaj kolikor toliko izravnamo. Toda iz tega smo potegnili trdne zaključke, predvsem pa, da se lahko najbolje bojimo, ako se zanesemo na samega sebe in na svojo lastno moč ter svoje vojevokanje tako urediš, da v primeru potrebe lahko sam izhajaš.

Sicer obžalujemo, da so nas v kritičnem obdobju te vojne zapustili nekateri naši bivši zavezniki ter da so se zatekli k popustljivosti in k brezznačajnosti, deloma pa celo k izdajstvu. Toda to ne spreminja našega trdnega sklepa, da bomo zmagovito končali to vojno, pa naj stane kar hoče. Sedaj točno vemo, pri čem smo in kaj moramo braniti, kje so naše neodtujljive življenjske pravice in katere narodne sile moramo uporabljati, da si jih bomo ohranili. Branimo svojo deželo in svoje življenje. Trdno smo odločeni, da se bomo pri tem poslužili vseh možnih sredstev ter da ne bomo niti v najekstremnejših mislih nikdar pomislili na podlo kapitulacijo. Ponosni smo na to, da smo doslej zmagovito obvladali vse krize te vojne in nihče ne more omajati našega trdnega prepričanja, da bo tudi v bodoče tako. Nemški narod koraka v tem tednu k ogromnemu osredotočenju svoje narodne moči. Naši nasprotniki so izjavili, da smo bili morali načeti že svoje poslednje ohromele rezerve, da bi se z muko držali na nogah, a da nam tudi to ne bo nič pomagalo.

Bližnja bodočnost bo pokazala, kdo ima tozadevno prav. Ali naši prehitro se veseleči nasprotniki, ali pa mi. Vojaški uspehi naših nasprotnikov, ki so nastali spritno sedanjega položaja, nas ne bodo hipnotizirali, zakaj mi ne alčimo zajem, ki čaka brez odpora, da ga bo požrla kača.

Mi se borimo, kjer stojimo in kjer se pomikamo ter bijemo ljudsko vojno s stalno menjajočimi se metodami, a vedno z istim ciljem. Nismo si izbrali časa, v katerem živimo in v katerem moramo izpolnjevati svoje dolžnosti, toda ker nas je postavila vanj višja odločitev, smo prežeti z žarečim ponosom, da v njem vztrajamo in da damo avetu in znanam primer junaštva, vztrajnosti in vzdržnosti. Ljudska vojna za našo življenje je stvar vsega naroda. Od Führerja pa do zadnjega moža in zadnje žene, da do zadnjega otroka je narod pripravljen na vse, ki k vsemu odločeni. Novi svet, ki smo si ga zaslužili, ni izgubljen, le radi se med groznim trudom in bolečinami, a mi ne odstopimo od njega ničesar, dokler nas ne bo blagoslovila usoda.

Sestava nove bolgarske vlade

Berlin, 15. sept. Nova nacionalna bolgarska vlada, ki je bila sestavljena 9. sept. 1944 pod predstvom Alexandra Zankova je sestavljena takole:

Ministrski predsednik: prof. Alexander Zankov;
notranji minister in vojni minister: prof. Cantardijev;
zunanj minister in minister financ: Assen Zankov;
delovni minister in minister za delovno službo: generalštabni polkovnik Ivan Rogosarov;

propagandni minister in minister za ljudsko izobrazbo: Kristo Stavev.

Prof. Assen Cantardijev je vodja ljudskega socialnega pokreta v Bolgariji. Od leta 1932 do 1936 je bil ministrski predsednik in dolgo vrsto let predsednik soobranja. Prof. Zankov, prijatelj nemškega naroda, je znan kot prvobornik politike ozkega in odkritega sodelovanja na političnem in gospodarskem področju med Nemčijo in Bolgarijo.

Prof. Assen Cantardijev je vodja bolgarske narodno-socialistične stranke (imenovane »ratnici«). Je prof. poljedeljske fakultete sofijske univerze. Kot prostovoljec se je udeležil treh poslednjih

bolgarskih vojn, je imetnik najvišjih bolgarskih hrabrostnih odlikovanj in znani vojaški pisatelj.

Assen Zankov je ugleden odvetnik v Sofiji, dolgoletni poslanec v sobranju ter znani narodno-socialistični pisatelj. Generalštabni polkovnik Ragosarov je vodja bolgarske delovne službe, je znani osnovelec bolgarske delovne službe ter urednik pri tej ustanovi. Ragosarov se nahaja že 8 let v najvišjih zvezah z vodstvom nemške delovne službe in nosi tudi njen zlati častni znak. Kot frontni častnik se je udeležil vseh bolgarskih vojn od leta 1912 ter je nosilec visokih bolgarskih in nemških hrabrostnih odlikovanj.

Kristo Stavev, dolgoletni poslanec soobranja, je bivši minister in znani narodni pisatelj.

Vsi ministri so znani v Bolgariji kot odlični nasprotniki boljševizma. Je dolga leta so svarili bolgarski narod pred boljševiško nevarnostjo in ga pozivali k odporu proti tej nevarnosti.

Oni so nosilci najožjega sodelovanja z veliko Nemčijo ter so odločni izvajevalci izvršitve bolgarskega naroda v novo pod nemškim vodstvom stoječo skupnost samostojnih evropskih narodov.

Romunija kapitulirala pred boljševizmom

Berlin, 14. 9. Moskva je objavila sedaj podrobnosti o tako imenovanem premirju, ki ga je Sovjetska Rusija med ploskanjem Anglije in Amerike diktirala Romuniji. Ta pogodba, ki predvideva v prvi točki nadaljevanje romunskega vojskovanja pod vrhovnim sovjetskim poveljstvom, ne predstavlja dejanskega nič drugega kot nadaljevanje vojne. To je pogodba o popolni kapitulaciji Romunije pred boljševizmom, pogodba o zasuzenju romunskega naroda in vsega njegovega javnega življenja. Ta pogodba predvideva uničenje vseh suverenih romunskih državnih funkcij in sploh odstranitev vseh znakov samostojne države. Ne uničuje le romunske suverenosti, ampak tudi romunsko samostojnost glede razpolaganja z oboroženimi silami. Ustvarja vse predpostavke za brezpogojno uničenje romunskega gospodarstva in romunskih financ. Ukinja nedotakljivost romunskega ozemlja in ne dopušča Romunom niti skromno soudeležbe pri lastni upravi. Vsaka točka te pogodbe o nadaljevanju vojne predstavlja ogromno

nasilstvo nad voljo romunskega naroda. Romunski vojak ne sme, kot pri pravem premirju, položiti orožja, temveč je prisiljen, da se da uvrstiti v boljševiško armado in da se bori za moskovske cilje. Dočim niso dobili Romuni nikakih zagotovil o vrnitvi romunskih vojnih ujetnikov, mora Romunija takoj izpustiti vse ruske ujetnike. Poleg tega mora brezpogojno staviti na razpolago ves prometni sistem. Vsa industrijska podjetja, prevozne naprave, elektrarne, javne naprave, rudnine, zaloge goriv, živin in ostalega materiala na romunskih tleh bodo izročene boljševikom.

Finančne obveznosti Romunije predstavljajo popolno uničenje romunskega gospodarstva.

Tudi vse duhovno življenje v Romuniji bodo boljševizirali. V bodoče ne bodo smeli tiskati, objavljati, oddajati po radiu ali igrati ničesar, kar bi ne odgovarjalo boljševiškim nazorom.

Takoj so odpravili tudi vsa določila, ki so odstranila žide iz njihovih močnih postojank v Romuniji.

»Vzorec za vse ostale dogovore«

Stockholm 15. 9. Vodja romunske delegacije za premirje v Moskvi, komunistični pravosodni minister sovjetskega poslušne romunske vlade Petrascanu je podal na neki tiskovni konferenci svoje mnenje o sklenjenem dogovoru o premirju, ki predstavlja resnično samo pogoj in obveznost Romunije za nadaljevanje vojne ob strani boljševikov. Imenoval je ta dogovor kot vzorec za vse bodoče dogovore, ki bodo sklenjeni z Moskvo.

V ostalem je izjavil ta boljševiški poglavar, da je pripravil mobilizirati vse ljudske sile za nadaljevanje vojne in je mnenja, da bo izšla iz te vojne »nova Romunija, ki bo svobodna, demokratična in neodvisna, kakor si to Romuni želijo«. V ostalem je mnenja, da bo moral biti sklican nov parlament, ki bo napravil novo ustavo in končno odločil, ali ostane kralj Mihail ali ne.

Krvava igra Moskve

Stockholm. Švedski časopis »Upsalac« piše o poljskem vprašanju: Tu igra Moskva krvavo igro, igro, v kateri predstavlja Poljak kmeta, ki je zato tu, da je žrtvovan... Nobenega dvoma ni, da bi Stalin, ako bi hotel, lahko podprl Varšavo, toda to se ni zgodilo, ker so se v poljskem glavnem mestu uprli napadni ljudje. Grozovitost v dolgih letih te svetovne vojne so nas napravile trde, toda kljub temu se moramo zgražati nad cinizmom veselih, ki ga tu vidimo.

Stockholm. Londonska poročila švedskih časopisov ugotavljajo soglasno, da je prebivalstvo pod zapadnim zidom ležečega ozemlja Eupen-Malmedy prečeto s srdom in z globokim prezirom napram ameriškim četam.

—J—

Oh, ta psiha!

Prispevek k obnovi kmetijskega gospodarstva.

Nace nejevoljen: »E no, kar smo se zmečili, vse to bo prišlo.« Liza pa začne naštevati, koliko oblek bo imela nevesta, prtov, priškov, rjuh, odejinih prevleč, omar, slik, kakšne postelje, ne visoke, ampak najbolj moderne, nizke, nazadnje pa slovesno in s poudarkom: »in psihoc«. Nato pa stopi k oknu in pokaže na dolg, ozek nastavek z zrcalom v erodi, ki je bilo veliko kot človek, češ, glej, France, to je pa psiha! Nace pa še pristavi: »Veš, France, psihe bi ti ne bila nobena prinesla, ker je to nekaj posebnega.« »Le poglej,« se vtakne Liza, »človek se v psihi vidi od glave do nog, od zadaj in od spredaj, kakor je človek dolg in širok. Vsak madež ti pokaže psiha, vsak lasček se vidi, nobena pega se ne skriva.« Tomaž gleda ženina, France pa strica, oba pa molčita. Pa se le okorajči Tomaž, češ: »Ali, mi smo rekli — kravo ali telico, to potrebuje France, tega »čepela« pa kmečka hiša ne potrebuje, to kar zase obdržite! In že vstaja Tomaž, za njim pa France, češ, mi se nisimo tako zmenili! Nace debelo pogleda, nevesta Nežka se obrne vasa solzna v peč, Liza pa: »Kaj, da bo naša Nežka bla brez psihe od hiše? Danes boljše hiše ne more biti brez psihe. Naš Nace je bil v Ameriki, on ve, kaj je psiha, in vaša hiša bo dobila kredit, ko bo prva imela psiho. Od krave ali telice nobeden še nisi ni pri zmenku! Mi ji damo psiho,

telice pa ne! Nace zarentači: »Kakšna telica, kakšna krava?« Videč, da nista kos hudi vihrji, jo pobereta ženini in Tomaž brez slovesa domov. Spetoma je ubogi France naprosil Tomaža, da bi vse to razložil Suštarjevi materi. »Kaj,« je vzklikala mati nad ubogim ženinom, »kaj je treba pri nas »čepela«, v katerem se človek od zadaj in spredaj vidi? Kdo iz kmečkega stanu pa gleda na to, kdo ima čas? Za to je vsaka razbita šipa dobra. Kaj nas ni več pri hiši, da lahko drug drugemu povemo, ali si nisi prav spraje zapel? In če se je rokava kaj prijel, ali če je na hrbtu kaj počilo, ali če si se pri ognjišču kaj olisil, ali če si se ob kravo obdržnil, ali če se nisi čisto umil? Kaj ni okno tudi za to? Jaz ne maram v hišo tiste »dolge šipe«, da bi se otroci spakovali pred njo France, ali telico, ali naj se pa razdere!«

Kaj je hotel ubogi France? Sam si ni upal tja, stric Tomaž je tudi odrekal. Napisal je drobno pisemce in naprosil Kajžerjevo Marjeto, da ga odnese Nacetovim. Kako zmagoslavno je Marjeta nestla usodopolno pisemce k Nacetovim! Liza je že slutila in strahansko začela, ko je začel Nace vpričo družine odpirati drobno pisemce. Najprej začne brati sam zase, ali Lizi se ne da čakati, zgrabi papir in bere na glas. »No, pa beri ti, no,« zame je tako predrebno pisano! Liza bere: »Naš stric Tomaž, naša mati in jaz smo sklenili, da vam povemo še enkrat in to zadnjič, ali dajte telico za balo, ker tiste čepinje, ki ji pravite psiha, nobeden neče v hišo. Če se pa za telico ne vdate, naj se pa razdere.« Nežka zaboli, Liza zakriči, Nace zabentni, Pepa udari ob mizo, češ, »pa naj se razdere!«

Zadnja avtokolona iz Kočevja je pripeljala v Ljubljano 15 izgnanih družin. To so najnovejši pribežniki komunističnega divjanja po Dolenjskem. Izgnanci so doma iz vseh delov Dolenjske, a komunisti so vse izgnali proti Kočevju. Družine, ki so prišle v Ljubljano, stanujejo v Akademskem kolegiju in v šoli na Ledini. Vse družine skupaj štejejo 68 izgnancev.

Izgnane družine

Košek Ignacij, roj. 27. julija 1873, Gabrovka, obč. Zagradec; žena Kristina, roj. 12. febr. 1912 in 5 otrok: Ignacij, star 10 let, Marija stara 9 let, Ana, stara 7 let, Kristina, stara 5 let, Rezika, stara 8 mesecev.

Bobnar Andrej, roj. 1882, Ajdovec pri Žužemberku; žena Marija, roj. 1884 in otroci: Ivanka, stara 19 let, Anica in Doroteja, stara 23 let.

Pust Franc, roj. 1886, iz Ajdovec pri Žužemberku; žena Marija, roj. 1895 in otroci: Terezija, stara 25 let, Ana, stara 23 let, Jožeta, stara 17 let, Ivan, star 14 let, Veronika, stara 8 let.

Pust Alojz, roj. 10. maja 1894, Gor. Globodol pri Novem mestu; žena Uršula, roj. 27. sept. 1897 in otroci: Marija, stara 19 let, Rozalija, stara 17 let.

Krevs Albin, roj. 25. nov. 1895, Brusnice pri Novem mestu, in Neža, roj. 5. decembra 1896.

Gnidovec Antonija, roj. 1889, Ajdovec pri Žužemberku in otroci: Marija, stara 33 let, Ana, stara 20 let, Jožef, star 16 let, Ivanka, stara 11 let.

Zupančič Jožef, roj. 4. jan. 1894, Potok pri Novem mestu; žena Frančiška, roj. 3. maja 1894 in otroci: Marija, stara 24 let, Frančiška, stara 19 let, Vida, stara 16 let, Alojzij, star 13 let, Cvetka, stara 12 let, Slavka, stara 6 let.

Frantar Zinka, roj. 1907 pri Stični. Cerne Matilda, roj. 1899, Ajdovec. Južnič Neža, roj. 21. jan. 1927, Fara ob Kolpi.

Kužnik Leopold, roj. 1891, Mirna peč; žena Marija, roj. 1903 in otroci: Matilda, stara 21 let, Marija, stara 20 let, Oto, star 13 let, Jožef, star 11 let, Rudolf, star 8 let, Ludvik, star 7 let, Anica, stara 2 leti.

Pust Marija, roj. 1892, Globodol pri Novem mestu.

Golob Ana, roj. 1903, Smihel-Stopiče in otroci: Marija, stara 15 let, Jožef, star 14 let, Ivan, star 11 let, Ana, stara 13 let, Slavko, star 8 let, Frančiška, stara 5 let, Slavka, stara 3 leta.

Lavrič Marija, roj. 1921, Loški potok in Lavrič Ivan, star 1 leto.

Gimpel Marija, roj. 1904, Smihel-Stopiče in otroci: Ljudmila, stara 9 let, Ana, roj. 1944.

Hrovat Janez, roj. 1891, Zagradec pri Žužemberku in Hrovat Jožeta, roj. 1917, Križman Marija, roj. 1904 in otrok Jožef, star 16 let.

Kaj se godi na Dolenjskem

Ti ljudje vedo mnogo povedati o trpljenju in stalnem strahu, v katerem žive Dolenjci. Komunisti se ustijo, da imajo sedaj oni oblast po teh vasi. A lahko je tako »gospodovati«, ko samo ropajo, dati pa nimajo in nečajo ničesar. Razcapana in utrjena tolovajska krdela se vlačijo po vaseh. Vsaka hiša jih mora določeno število hraniti. Če se kmet opravičuje, da jim nima kaj dati, mu obrnejo predale vseh omar. Ljudje se trudijo na vse načine, da ohranijo hrano zase. Pri nekem izgnancu so kruh skrivali na vrtni pod čebriko.

Žit ne poznajo, pa hočejo kmeta učiti

Komunistični agitatorji vsiljujejo kmetom nove nauke, kjer le morejo. Njih usta so vedno polna lepih besed o enakosti, bratstvu in svobodi. S posebnim veseljem pa ljudem razlagajo svojo zamisel o kmetovem življenju v bodoči komunistični družbi. Toda ti ljudje v večini nimajo pojma o kmečkem delu. To nam pove tudi naslednji primer, ki ga je pripovedoval v Ljubljano pribežli izgonec. Nek mlad komunist, — ki ga je že odvratna izgovorjava izdajala, da je iz mesta — se je v času mladeve kar naprej sukal okrog njihovih hiš. Hotel je pokazati, da se za kmeta zanima, in je začel razlagati, kako bo po vojni pri nas, ko bo zavladal komunizem. Žito bodo sejala letala, travo bodo kosili samo stro-

ji. Gospodarju se je to zdelo že preveč, začel ga je zavračati: »Hej, ti tovariš, ampak pri nas bodo morali aeroplani hudo skakati gor in dol po zraku, če bodo hoteli povod enako goste sejati. To se morda posreži v ravninah, toda po naših gričih je roka najboljša sejalka. — Tudi tega ne boš pravil, da zmore stroji kositi tudi po kamnitih strminah med grmičjem, kakršne so pri nas senožihe.« Komunist se je začel izgovarjati: »Oblast bo že poskrbela, da bomo vsi prišli v dolino.« !!! — Ne samo v dolino, ampak celo pod zemljo, dokler bo to komunistična »oblast«.

Ob drugi priliki se je leti mestni izprinec še bolj izkazal. Pri hiši so takrat mlatili ječmen. Ko pride komunist na pod, vpraša: »Kaj pa danes mlatite, pšenico ali rž?« Gospodar ga je zavrnil: »Debelaboč« (t. j. koruzo). »A, tako.« Potem nam bodo pa taki ljudje govorili o kmečkem gospodarstvu!

Komunisti uvajajo tlako

Komunistični tirani so po dolenjskih vasicah dobro pokazali, kaj jim pomeni beseda enakost.

Starejši moški in ženske iz onih družin, katerih mišljenje se ne more preleviti v komunistično, morajo hoditi zastonj delat na polja in poscavata onih družin, ki so bile izgnane. Pridelki pa gredo v tolovajska skladišča.

Se več! Komunistični pomen besede enakost se je pokazal v mnogih primerih, ko so družine komunističnih veljakov dobile od komunistov po 2—3 glave živine, naše družine pa morajo a sadovi lastnih žuljev kar naprej hraniti tolovaje.

Tlaka jim ni dovolj

Tlaka naših ljudi jim ni bila dovolj, niso jih mogli več prenašati, prič pstečnosti in vernosti, zato so jih začeli izgnati. Srca naših družin so zopet zatrepeta, kdaj bo ponoči potrkalo: »Oblecite se, gremo!«

Odganjajo jih od doma, a jih ne pustijo, kamor družine domoj. Skozi gozdove jih vlečejo do najoddaljenejših domobranskih postojank, češ: »Od tam se ne boste več upali priti nazaj.« Za kraj, kamor izganjajo naše ljudi, so si komunisti izbrali Kočevje.

»Pojdite z nami!«

Te družine, ki so sedaj prišle v Ljubljano, so bile med prvimi izgnanci. Do sedaj je bilo v Kočevje izgnanih že nad 300 ljudi.

Zgode vseh teh družin imajo pečat preživeli strahot. Družina, zbrana okrog svojega očeta, je pripovedovala: Pred desetimi dnevi je v mraku prišlo 30 do 40 tolovajev. Niso povedali, čemu so prišli. Dejali so le: »Pojdite nekam z nami! Prav vaši!« Otroci so zasuli nevarnost, začeli so jokati in se stiskati okrog matere, ki je hotela najpotrebnejše vzeti.

Kakšen naj bo naš odgovor na tole:

Komunisti so začeli z novim delom, ki bo gotovo imelo veliko večje uspehe za komunistično rajo kakor pa vse njihove vojne »akcije«. Začeli so načrtno preganjati poštene slovenske družine, ki v »osvojenem« rajcu nečajo plesati po komunistični zločinski taktiki.

To so z nekoliko zamudo tudi z lepaki naznanili, čeprav so ljudje o novih grozotah komunistov slišali že štiri-najst dni prej.

Tako letake so v noči 7. septembra lepili po vasi tudi sodraski terenci. Plakati oznanjajo, da se je pričelo preganjanje zavednih slovenskih družin. Podpisana sta Kidrič in Vidmar. Isto noč so v neznano smer pregnali Košir Frančiško iz Zamosteca, Lansko leto 13. avgusta pa so komunisti na domu ubili njenega moža. Iz Sodražice so komunisti odvlekli v neznano smer Stupica Frančiško, ki ima dve hčeri že štiri mesece zaprti pri komunistih. Hišo so popolnoma izropali. Isti večer so odpeljali tudi Gruden Angelo, Vesel Karolino, Lavriča Ludvika in Oražem Alojzija. S temi izgnanci so sodraski rajonci odpeljali proti Loškemu potoku tudi sedem dobro naloženih voz narpnega blaga.

Veliko prej so komunisti z izgoni

seboj. A tolovaj je pristopil, nič ni treba vzeti, takšni greše z nami, kakršni ste. Med potjo so na polju vzele še očeta in ga odpeljali. Tisto noč je bilo iz njihove vasi izgnanih 22 vasičanov. Hodili so vso noč po skrivnih gozdnatih poteh. V Hinjah so počivali. Nek politikomiser jih je še zameheval. Hodili so neprestano celo noč in ves naslednji dan. Jesti jim niso dali prav nič. Otroci so obirali ob poti šipkove jagode in si z njimi tesili glad. Med potjo jim je neka usmiljena žena na skrivaj dala mleka in kruha.

Sprevod izgnancev je bil vso pot do bro zastražen. Tolovaji, ki so se med potjo menjavali, so gledali, da so se kolikor mogoče izogibali naselij.

Pred Kočevje so prišli v mraku. ure hoda pred mesom so tolovaji zagnali izgnance naprej: »Ko bo čez dve uri prišla naša patrila, bo vse postrelila, ki ne bodo šli v Kočevje!«

Izgnanci beže v Kočevje

Izgnanci so zaradi utrujenosti komaj prišli do bloka. V Kočevju so jih meščani izredno lepo sprejeli. Občinski urad jim je takoj preskrbel stanovanja. Ljudje so jim prinašali jedila, na cestah so jih prijazno pozdravljali in otrokom dajali bonbone. Domobranci so jih pozno v noči obiskovali. Izgnancem je prišel na pomoč tudi zdravnik, ki je obolelim otrokom nudil prvo pomoč. Ko so Kočevjarji naslednji dan zvedeli, da se bližajo mestu novi izgnanci, so jim šli z vozovi naproti.

Tolovaji sami so slutili, da bomo lepo sprejeli one, ki so bili zaradi ljubezni do naroda in vere izgnani. Nekaterim družinam so zato zabijevali: »Pazite, kaj boste govorili. To bomo takoj zvedeli.«

Prepad med nami in komunisti se veča

Nekateri nas hočejo pregovoriti za spravo s komunisti. Sprave med nami nikdar ne bo! To nam poleg vere in naroda branijo tisoči mrtvih, branijo pa nam to tudi strahotna doživetja teh izgnancev, ki so morali na to žalostno pot samo zato, ker ne marajo komunizma. To nam priča kmečki očene, ki nima nobene družine. Izgnali so ga zato, ker se je zaradi svoje zdrave pameti odločil proti komunizmu in bil brez branja »učenič« knjig kos vsakemu komunistu. Res je, mnogim družinam so komunisti govorili: »Sinove pripeljite od domobrancev, pa lahko pridete nazaj.« A na te besede je izgnanec a svirami lasmi na Ledini odgovoril: »Seveda, a jaz nisem sinove zredil za komuniste.«

Zaradi komunističnega barbarstva danes gori vsa Evropa, zaradi njih trpimo mi in trpljenju nas vseh se pridružuje veliko trpljenje naših izgnancev. In tega trpljenja ne premostijo nobene besede, pa naj prihajajo od koder koli.

začeli v okolici Novega mesta in Žužemberka. 29. avgusta so popolnoma izropali in izgnali družino Zupančič Henrika iz Jezera. Oče je star 70 let, trije otroci pa v starosti med 8 tedni in 4 leti. Iz Vel. Brusnice je bila izgnana družina trgovca Krevsa. Iz občine Mirna peč so morali svoje domove zapustiti Kastelle Antonija iz Biške vasi s sedmimi otroci, katerih najmlajša dva sta stara 7 mesecev. 16. avgusta so odpeljali Pusta Jožeta iz Gor. Globodola s ostala družina pa je morala zapustiti dom 25. avgusta. Izgnana je bila tudi Kovačič Jožeta, kuharica s Malega vrha. Neznano kam so komunisti odvlekli tudi družino Mrvar iz Zabukovja in družino Petercel iz Trebeljnega.

Nekateri družine niso smele vzeti prav ničesar s seboj. Komunisti niso nobenemu izgnancu pustili iti prosti pot, ko je odšel iz svoje vasi. Po več družin so zbrali, jih obdali z močnim spremetvom in jih odvedli ali proti Gorjancem ali pa proti Kočevju. V Novo mesto jih niso pustili oditi, ker bi bili domobranci prehitro obveščeni in bi tolovajske tolpe motili pri plenjenju za puščenih domov.

Dne 28. 8. so komunisti vzeli v vasi Podbukovica pet ljudi, jih zvezali z žico in odpeljali proti Golem. Malo prej so vzeli tudi družino po domače imenovano Kovtrovo. Družino so zaprli v klet in jo tako pretepali, da so nekateri padli v nezavest.

Iz Velike Račne so vzeli v noči od 2. na 3. sept. posestnika Pakarja. Isto noč so iz vasi Kampilje pobrali štiri družine in jih odpeljali proti Strugam.

Kočevje se zdí tolovajem dovolj oddaljena postojanka, od koder si izgnanci ne bodo upali vrniti domov. Sam so komunisti izgnali precej družin tudi iz okolice Fare pri Kostelu. Med temi je prišel v Kočevje iz vasi Potoka Bukovec Matija z devetčlansko družino. Tolovaji so tudi izgnali bivšega župana Marjeta Jožeta in celo njegovo družino. Iz Dukičeve žage je tudi izgnan Ikočič s svojo družino. Novi pribežniki vsak dan prihajajo.

Tolovaji so začeli divjati tudi v vasi Kot. V noči na 6. in 7. september so odpeljali šilec Martina, njegovo ženo Angelo in rejlenko Mico. Izropali so mu vse imetje. V Zimarčah je VDV odpeljal Matjažev družino, v Jelovcu pa Koširjevo.

Komunisti hočejo našim ljudem po deželi uničiti vse veselje do dela in do prave narodne zavednosti. Zato med njimi kar naprej širijo čisto izmišljene laži. Ker vse to ni nič pomagalo, so sedaj začeli z izgoni. Mislijo, da bodo na ta način ljudi prisilili k poslušnosti. To ti je komunistična taktika! Doma nasilje, od zunaj pa vabila za »zdrži- tevc«. Nasilje bomo strli, vabili pa nismo slišali, ker so jih prevpili kriki nadoležnih Slovencev, ki nas rote, naj jim pomagamo in preženemo rdečega sovraga z naše zemlje. Klic trpečih bratov je za nas bojno povelje za pohodi!

Zopet trije duhovniki v komunističnih ječah

Dne 7. septembra popoldne so komunisti odpeljali g. dekana Antona Gornika z Gore in njegovega gospodinjca. Gospodinja se je posrečilo, da je v zadnjem trenutku spravila nekaj malenkosti v nahrbtnik ki ga je vzel g. dekan s seboj. Vse ostalo — do zadnje žlice — pa so komunisti izropali, naložili na tri vozove in odpeljali. Tudi opremo, ki so jo farani posodili g. dekano, so komunisti skoraj vso pobrali. Vaščanom, ki so se skrbno gledali do komunistično poštenje, so komunisti zasmehljivo govorili, da Gora do sedaj še ni nič trpela, da bodo že pokazali, kaj se pravi trpeti.

G. dekana so odpeljali proti Loškemu potoku, kjer so ga pridružili žalostnemu sprevodu šestindesetih nedolžnih Slovencev, med katerimi so bili tudi otroci in stare žene. Tudi tem 56 so komunisti vse pobrali in jih odvedli v Drago. Tu je vsa ta uboga raja prenočevala v skednju. G. dekan je ljudi tolažil in jim vlival zaupanje. Te izgnance so komunisti drugo jutro po gozdovih gonili proti Kočevju, kjer so jih pustili. G. dekana pa so posebej zadrževali v ječi proti Bebi Kravljici.

V Belo Krajino so po pripovedovanju Potočanov ponovno odvedli g. svetnika Pravharja, ki so ga pred kratkim javno sodelili v Dragi.

Svetnik Pravhar že 4 mesece ni smel preobleči perila in je ves ušiv in oslabljen, saj dobiva z nekim drugim svojim faranom vsak dan le nekaj neslanega močnika. Ljudje pravijo, da je že večkrat prosil svoje nečloveške mučitelje, naj ga ustrelje, da bi bil rešen strašnega trpljenja.

V torek, 5. septembra, pa so komunisti nasilno odvedli župnika Stareta iz Fara. Župnišče so do zadnje malenkosti popolnoma izropali, kuharico, ki je služila v župnišču, pa so pogrnili v Kočevje. Kje je sedaj župnik in kako se mu godi, ni znano.

Pretekli teden so dobili v Ribnico najmanj 150 izgnancev, po večini otrok, od katerih je najmlajši 2 meseca star. Vse družine so komunisti pogrnili v njihovih domov, domove pa popolnoma izropali. Zdi se, da gre pri teh izgonih komunistom samo za to, da si za zimo

nakradejo vsakovrstne zaloge. Saj so med izgnanimi in izropanimi družinami tudi take, ki nimajo niti enega pri domobrancih in so vedno dale komunistom, kar so od njih zahtevali.

Najhuje je gledati te male uboge in izgnane otroke. Vsi so bosí, v lahkih poletnih oblekah. Kaj bo še na zimo? Ribničani pomagajo kolikor morejo, vendar je revščina in trpljenje, ki ga povzroča komunistično nasilje nad ubogimi Slovenci, tolikšno, da je vsa ta pomoč, čeprav je izdatna, le kapljica dobrote v neizmerno morje trpljenja in revščine.

Kolikšno je trpljenje teh nedolžnih otrok, si težko predstavljamo. Res je, da dobra družina store vse, da bi njih bodo olajšale, vendar je v Ribnici še nekaj družin, ki imajo za revščino teh otrok samo zaničljiv posmeh. Neka izgnana deklica pripoveduje: »Lani so mi v Ambrusu Lahi ubili mamico, ko so metali mine. Pred tremi dnevi pa so prišli komunisti in nas brez vsega pogrnali iz hiše. Zapustili smo morali našo kmetijo in oditi, ne da bi nam povedali, kam nas ženejo. Jaz sem najstarejša — imam 13 let — poleg mene pa so še trije bratci in dve sestrici. Vsi smo brez hrane. Obe ni jedel že tri dni, ker vse, kar dobi, da za nas. Sedaj pa nas nekateri ribniški matere gledajo kakor razbojnice, njihovi sili otroci pa se nam posmehujejo.«

Ce je že blazna misel, da bi pozabili na komunistična zločinstva v Krimski jami, v Pudožu, Turjaku, Grčaricah, Moziju in drugod, bi bila vsaka rahla misel na združenje v sedanjem času zločin nad temi nedolžnimi Slovenci; nov grd, ostuden zločin, ostudnejši, kot so komunistični zločini, ker bi bilo to ne le izdajstvo nad bratom po krvi, marveč izdajstvo tudi nad bratom po mišljenju in trpljenju. Ne, nikdar, nikoli!

Ce že nekateri koristolovci zahtevajo, da pozabimo na 39 poklanih slovenskih duhovnikov, ali naj sedaj še mi pljuvamo na 3 nedolžne slovenske duhovnike, kot pljuva nanje komunistična drhal? Ne, med komunistom in slovenstvom, med brezbožstvom in vero je boj, sprava nikoli! Nikdar, nikoli!

NOVI GROBOVI

+ France Svetek. V najlepši dobi življenja je umrl France Svetek, delovodja mestnih delavcev. Dragoga pokojnika bodo spremenili k večnemu počitku danes, v soboto 16. t. m. ob pol treh popoldne z Zal, kapela sv. Janeza na pokopališču k Sv. Križu.

+ Milan Zeleznik. V Ljubljani je umrl Milan Zeleznik. Pogreb pokojnika bo danes, v soboto 16. t. m. ob treh popoldne z Zal, kapela sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu.

+ S. Roza Ottilija Sabeder. V četrtek, 14. t. m. ob osmih zvečer je umrla v Vincentinumu v Ljubljani Marijina sestra S. Roza Ottilija Sabeder, roj. 3. novembra 1879 v Jarenini pri Mariboru. Kot bolnišnična strežnica je delovala v domovini, na Hrvaškem in nekaj let tudi v Carigradu. Pogreb drage pokojnice bo danes, v soboto, 16. t. m. ob pol štirih popoldne z Zal. Na mrtvaškem odru leži v mrtvašnici Zavetišča sv. Jožefa.

Naj rajni počivalo v miru in naj jim sveti večna luč Njihovim dragim našo iskreno sožalje!

ZGODOVINSKI PABERKI

1532. leta je bil Sulejman II. pred Mariborom. Po bitki pri Mohaču se je sultan vrnil v Turčijo, ne da bi v Ogrski uredil razmerje do svoje države. Tega leta se je Sulejman v drugi podal na vojni pohod, sedaj proti cesarju. Preko uničene Ogrske, kjer so divjali strankarski boji o novi involitvi kralja, je hotel nenadoma priti pred Dunaj. Njegovo namero pa je preprečil junaški nastop Nikolaja Jurislića, poveljnika v trdnjavi Kisek. Sicer bi lahko turška vojska brez nevarnosti nadaljevala svojo pot, ker ji mala posadka, čeprav za hrbitom, ne bi mogla škodovati. Toda ugled sultana tega ni dopustil, zlasti ker je Jurislić prvi napad zavrnil. Po večtedenskem brezuspešnem obleganju se je Sulejman zadovoljil

s tem, da je Jurislić obesil na trdnjavo turške zastave v znak navidezne predaje in turška vojska se je vrnila. Dunaj je bil rešen. Na poti domov so dosegli Turki tudi Maribor in plenec po Hrvaški in Slavoniji so pri Beogradu zopet prekorčili Donavo in Savo.

1736. l. je umrl Gabriel Daniel Fahrenheit, fizik. Rodil se je v Danzigu 14. maja 1686. Po dokončanih študijah je prepotoval Nemčijo in Anglijo ter se nato etalno naselil na Holandskem. Tu se je spoznal s slavnim fizikom Gravenstedeom, ki mu je bil letočasno učitelj in prijatelj. Že l. 1714. je prišel na idejo, da bi uporabil za termometer živo srebro namesto vinskega cveta. Sebe s to zamisljavo je dobil termometer natančnost, ki je potrebna. Njegova skala od ledišča do vrelišča je razdeljena na 180°, dočim pri Celsiusu na 100° in pri Réaumurju na 80°. Toda pri Fahrenheitu je ledišče zaznamovano z 32° in vrelišče z 212°. Tako torej imamo pozitivne stopinje še pod lediščem. V evropskih deželah je sedaj v rabi izključno Celsiusov toplomer, ki ima zaznamovano ledišče z 0° in označujemo stopinje pod z — in stopinje nad s +. Fahrenheitov toplomer pa je še danes v rabi v Angliji in v Sev. Ameriki.

Nekateri nadaljnje posostne spremembe

Matjan Frančiška, posestnika v Zgor. niški, Vodnikovca cesta št. 77, je prodal prvič Franu Ravniharju, tesarskemu mojstru v Ljubljani, Linhartova cesta št. 25, zemljiško parcelo z novo št. 184/4 kat. obzine Zgor. niška v izmeri 1093 m² za 315.500 lir. Dalje je ista posestnica prodala Spelci Pirkmajerjevi roj. Brell, inženirjevi soprog v Ljubljani, Vrtača, parcelo št. 184/5 travnik iste kat. obz. v izmeri 1112 m² za 315.500 lir. — Škofljanc Franc, posestnik v D. M. v Polju, je prodal dve zemljiški parceli v vilo št. 745 kat. obzine Zdobrova v skupni izmeri 685 m² za 20.550 lir.

KULTURNI OBZORNIK

Dve mladinski knjigi

Julij Slapšak: »En starček je živel«. Pravičice in legende. Ilustriral France Podrekar. Uvod napisal dr. Tine Debeljak

Mišjakovemu Julčku je za 70letnico Zimska pomoč priredila izbor treh najzanimivejših del, kakor jih je uredil in jim uvod napisal Tine Debeljak. Urednik govori v svojem esejističnem uvodu na drobno o Mišjakovem Julčku, njegovem življenju in delu, pri čemer je treba posebej poudariti novost, ki jo je urednik ugotovil glede rojstnih podatkov pisateljevih. Temeljiteje govori o Slapšakovem pomenu in načinu njegovega dela pred prvo svetovno vojno, ko je slovenski knjižni trg prejel izpod njegovega peresa že do trideset del, in poslej. Posrečeno prikaže Debeljak Slapšaka kot izvrstnega učitelja, prosvetnega in organizatorskega delavca, pa tudi kot pisatelja mladinskih spisov. Mišjakov Julček je sprva v naši mladinski književnosti pomenil nadaljevanje Smidove tradicije racionalistično vzgojnih in na poučnih povesti, opisanih največkrat kar z realistično nazornostjo in močno tendenco. In v tem je Slapšak bolj kot v resnični umetniški globini, kajti uvodničar je ugotovil, da mnogo Slapšakovih del priča, da mu manjka stvaritvene oblikovne sile. Po prvi svetovni vojni, še posebej v zadnjih letih, pa se je Mišjakov Julček odmaknil od prosvet-

ljenege realizma in se približal romantični in pravljicnemu svetu, ki ju je prej vseskozi zametaval in odklanjal. In prav v pravljici, legendi in romantiki se je umetniško mogel tako dvigniti, da nam je prav ob svojih sedemdesetih letih napisal svoja najboljša dela, objavljena v naši ljudski izdaji Zimske pomoči, in sicer Zgodbo o pastirju Pavlu iz Vrta 1939-40, še ne objavljeno pravljico Po svetu je šel srečo iskat in zopet iz letošnjega Vrta En starček je živel, ki je najboljša in je dala obenem ime naši knjigi.

Zgodba o pastirju Pavlu je pristrana povestica s pravljicnimi in tudi legendarnimi motivi o najdenčku, nezakonskem sinu nekega grofa in lepe vratarice. Kakor tudi so mu baješljiva bitja naklonjena in se mu ponuja lepota in bogastvo na vseh koncih in krajih, vendarle Pavel raje ostane revež, pošten in socialno čuteč človek, da pomaga svoji po pol sestri, navideznemu bratu in še posebej — svoji materi. Zgodba je polna vzgojnih tendenc in vdano pobožnih misli in čustev ter svetopisemsko dobrih del. Podobna je prvi objavljena Po svetu je šel srečo iskat. Tudi to delo je izrazita pravljica z zakletimi kraljevičji in princesami in grdimi čarovnicami, je pa v bistvu samo obširna ilustracija podobe na grajskem grbu.

Na zadnje mesto je uvrstil urednik najboljšo En starček je živel, legen-

Noben resnično katoliški narod ni propadel.

(Zgodovinar Weiss.)

Koledar
Sobota, 16. kimovec: Kornelji, papež in mučenec: Ciprijan, škof, cerkveni učenik in mučenec: Evfemija, mučenica.
Nedelja, 17. kimovec: 16. pobinkostna: Rane Frančiška Aelškega: Lambert, škof in mučenec.

Lunina sprememba: mlaj ob 13.37, Herschel napoveduje dež.

Dramsko gledališče
»Matček se žen«. Izven. Ob 19.

Kino Matica
»Proca Calais« ob 16 in 19.

Kino Union
»V senet gor« ob 16 in 19.15.

Kino Sloga
»Služaj Deruga« ob 16 in 19.

Lekarniška služba
Nočno službo imajo lekarni: mr. Sušnik, Marjiti trg 5; mr. Deu, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec, Bimaka cesta 31.

Zdravniška služba
Nedeljsko zdravniško službo bo opravljala od sobote ob 20 do ponedeljka ob 8 zj. mestni višji zdravnik dr. Fran Ciber, Ljubljana, Stefanova 7, tel. 36-41.

Od 17. septembra dalje do nove odredbe se morajo upoštevati predpisi o zatemnitvi od 20 do 6

Cerkev sv. Janeza v Trnovem rešena

Ob ogledu je bilo ugotovljeno, da bo za popravilo strehe potrebnih 1.350.000 lir

V četrtek ob 10.33 je zapel na ljubljanski reševalni postaji v Mestnem domu telefon in neka gospa je sporočila, da se je iz stolpca vrh kupole cerkve sv. Janeza v Trnovem pokazal plamen. Poklicni gasilci so takoj planili v svoje gasilске avtomobile, a ko so prišli pred cerkev, je bilo že vse ostrežje nad ladjjo v plamenih. Minevale so dragocene minute, ko je bilo treba najti ključ za na podstrežje, nato pa se je začel nasek na močnejše ognjene zublje. Tri čvi so bile napeljene okoli cerkev in po stopnicah na podstrežje. V strašni vročini se je začel boj s požarom v njegovem leglu. Le malo časa so vzdržali požarovalni gasilci pa že je morala priti zamenja. Marsikateri mož se je vrnil iz podstrežja z ožgano obutvijo in raztrgano obleko. Ukaz je bil namreč, da je treba z vodo šibolj štediti, da ne bi ta uničila, čemur bi požar prizanesel. Tako so morale sekirice marsikaj opraviti.

Ena cev je bila napeljana v podstrežje zakristije, ki se je tudi že začelo vneti. Ker je tukaj stopl lesen, bi ostale le gole stene, če bi se gasilec ne posrečilo pogasiti plamenov. Pet curkov, ki so seekali po ognju z Magirus lestev, z župnišča, z ostalih dveh lestev in z vrta, je imelo le ta namen, da bi omejili razširitev plamenov. Kdor zleze po stopnicah k trnovskim zvonovom in si od tam ogleduje pogorišče, ta si bo lahko predstavljati, da ni šala vstati na lestvi med nebom in zemljo in se v nezmočni vročini boriti s plamenom.

Vseh teh naskokov na ogenj seveda ljubljanski poklicni gasilci ne bi zmogli sami. Z vso požarovalnostjo so jim pomagale prostovoljne gasilske čete v Vrta, Zgornje in Spodnje Šiške ter gasilska skupina iz Tobasne tovarne. Da reševalnih del ni moglo moliti radovedno občinstvo, so posekbeli naši vrli stražniki, ki so bili takoj ob začetku požara prvi na svojih mestih in ves čas vzorno skrbeli za red. Ko je število gledalcev naraslo, je prišla pozneje še okrepitev na kolesih.

Še nekaj je močno oviralo gašenje. Trnovska cerkev je bila krita s škrljenjem, ki se ob ognju lomil, zlasti še, kadar pride zraven voda. Kosi škrlja nato leta s precejšno silo tudi na večjo razdaljo. Pod škrljem je bila trpežna strešna lepka

Obvestila Prevoda

Prodaja mesa

V soboto, dne 16. septembra 1944 dobe meso samo bolniki na bolniške dodatne kartice, bolnišnice in sanatoriji.

Vsi razdeljevalci krompirja
naj prinese nalepljene odredbe za vso do sedaj izdani krompir najkasneje do 18. t. m. na Prevod, Gosposka ul. 12-1, soba št. 11.

Dramsko gledališče
Sobota, 16. septembra, ob 18: »Matček se žen«. Izven.

Nedelja, 17. septembra, ob 18: »Dona Diana«. Izven.

A. T. Linhart »Matček se žen«, komedija v 5 dejanjih, Osebe: baron Naletel — Korošec, Rozala, njegova gospa — Pugiševa, Matiček, graščinski vrtnar — Sever, Neška, hišna — Svetlova, Tonček, študent na vakancih — Jamnik, Zmešnjava, advokat na deželi — Lišec, župnik, graščinski tajnik — Raztresen, Budalo, njegov pisar — Brezgar, Jerca, županova hči — Goliva, Jaka, lakaj — Dolinar, Gašper, delavec — Blaž l. dr. — Igra se godi na gradu na Gorenjskem blizu vasi, Rožisar dr. Milan Pavlovčič, scena arb. V. Gajšek, kostumi D. Kačarjeva, glasba, ki jo izvaja Prevorškov kvintet, Jože Osana. — Predstava je izven abonmaja.

Moreto »Dona Diana«, veseligr v 3 dejanjih. Po C. A. Westovi predelavi in prevodu Jos. Cimpermana. Poslovenil Fr. A. Osebe: don Diego, vladajoči knez v Barceloni — Vl. Skrbinec, dona Diana, dedna princesa, njegova hči — Razbergerjeva, dona Lavra in dona Fenisa, njegovi nečakinji — V. Juvanova in Ukmar-Boltarjeva, don Cesar, princ iz Urgela — Gregorin, don Louis, princ iz Bearne — Bitenc, don Gaston, princ iz Fexa — Verdonik, Perin, princesin tajnik in zaupnik — Jan, Floreta, princesina hišna — Pugiševa, Rožisar prof. O. Sest. Godbo zloži St. Prek in izvajajo glasbeno točko gojenec prof. Preka. Predstava je izven abonmaja.

Drabne novice

Marijina kongregacija akademskih staršev pri oo. frančiškanih ima redno pobožnost zopet v ponedeljek, 18. t. m., ob 18 v kapeli.

Kongregacija gospodilcev in kongregacija učiteljev pri sv. Jožetu imata v nedeljo, 17. septembra, ob 6.30 skupno sv. obhajilo, v ponedeljek pa redni obed. Pridite vsi!

Mestni gospodarski urad zaradi snafenja uradnih prostorov v ponedeljek, 18. in torek, 19. t. m., ne bo posloval za stranke, pač pa bo ta dva dneva kmetijski odsek sprejemal naznanila za zamenjavo krompirja.

Preberite rakovniško knjžico o framazonstvu: »**HUDIČEVA SHODNICA**« (Vladinska založba; cena L 1.50)

Na šoli Glasbene Matice bo tudi letos začel z vajami šolski zbor, in sicer vsako sredo in soboto od 17.30—18.30. Prijave za šolski zbor sprejema pisarna Glasbene Matice do konca tekočega meseca, poak bo vodil ravnatelj Mirko Polič in prva ura bo v sredo, 4. oktobra. V šolskem zboru se vadi petje v ženskem in mešanem zboru ter je predpisano za koncertni zbor Glasbene Matice.

Bela vrtnice — Sestra Dragica — se dobi v upravi Vigredi, Slomškova 1.

Davčna potrdila v svrhu odmere šolnine. Osebe, ki bodo potrebovale davčna potrdila ob vpisu svojih otrok v šolo, naj takoj prosijo pri davčni upravi za izstavitve potrdil, ker se bo vpisovanje začelo že začetkom oktobra. Da ne bo zadnje dni pred vpisovanjem nepotrebnega navala, prerivanja in čakanja, naj nihče ne odlašaj s vložitvijo prošnje, temveč naj vsakdo po možnosti vloži prošnjo vsaj do 27. t. m. Obratno prošnje se dobe pri davčni upravi na Vodnikovem trgu 5-II, soba 7.

Kino Union: Od danes dalje popoldanske predstave ob delavskih zopet ob 16. uri

Iz pisarne odbora za »Socialno pomoč« smo prejeli: »Socialna pomoč« je prejela prispevek 200 lir v poravnalni zadevi med dentistom g. Bevcem Jožkom in g. Gorencom Ivanom. — Za informacije glede »Socialne pomoči« kličite 32-92 in 39-01. Prostori »Socialne pomoči« so na Gosposvetski c. 2-1. Denarna prispevke pošiljajte po čekovnih položenih na »Pokrajinski podporni zavod — Socialna pomoč« — ček. rač. 16.380.

Kopališče Ilirija bo predvidoma v ponedeljek, 18. septembra, zaprto. Abonente sezonskih kabin naprošamo, da do tega dne odnesejo svoje stvari.

Za »Dom aleph« se namesto cvetja na grob pok. g. Alojzija Poljanca izl. in pok. g. Josipa Olupa st. darovali stanovski kolegi in kolegice znesek 705 lir. Za plemeniti dar se iskreno zahvaljujemo.

Starši, ki so v dvomu, ali naj svojega otroka vpišejo v srednjo ali strokovno šolo, ali naj ga raje dajo v uk h kakemu obrtniku ali pa v kako drugo zavod, naj tega pripeljejo na brezplačno preizkušnjo njegovih sposobnosti na Pokrajinsko poklicno avtovalnico na Askerčevi cesti 24-II. (v poslopju šolske poliklinike), kjer dobe tudi vsa potrebna pojasnila in navodila te vrste. Preizkušnje se vrše samo popoldne.

Solske vesti

Na dehliski meščanski šoli pri uršulinkah v Ljubljani bodo popravni izpiti na I., II. in III. razred dne 18. septembra ob 8, na IV. razred bodo razredni in popravni izpiti dne 19. septembra ob 8.

II. moška meščanska šola v Ljubljani — Bežigrad. Popravni izpiti za IV. razred bodo dne 20. septembra, od 23.—28. septembra bodo končni izpiti, dne 29. in 30. septembra pa popravni izpiti za I., II. in III. razred. Vpisovanje bo 2., 3., 4. in 5. oktobra od 8—12.30. Natančnejša navodila so razvidna iz razglasa v šoli.

Rokodelski oder

»Oder matiče«

Nedelja, 17. septembra, ob 17: »Desetnik in sirotica« (Popelka).

Frančiškanski oder

Nedelja, 17. septembra, ob 18: »Podrni križ«.

darno zgodbo, obenem pa humoresko o dolenskem starčku in veseljaku, toda poštenjaku do dna, Andreju, ki stopa v svoje devetdeseto leto in je po smrti prišel k sv. Petru pogajat se za vstop v nebesa, ki jih je bil s trdim delom v svojem dolgem življenju zaslužil. Čeprav se sv. Peter in Pavel pa še učenjak sv. Avgustin upirajo njegovemu sprejemu v nebesa, vendarle na zadnje najde milost. Zgodba je v svojem jedru himna dolenski zemlji in vesjemu človeku na nji; klasična podoba, kakor je Andrej, bi utegnla zrasti samo še pri Levstiku ali Zorcu (Trep je v predlaskih Večernicah in letošnjem Zborniku Zimeke pomoči podobno upodobljen!).

Vse zgodbe je z inicialkami in številnimi podobami na celih straneh ilustriral z umetniško roko akademski slikar France Podrekar v svojem značilnem, tu in tam kar precej karikirnem stilu. Tako je knjiga Mišjakovega Julčka izvirna v svoji srednji pravljici in ilustracijah, slovstveno pomembna zaradi temeljitega Debeljakovega uvoda, obenem pa dostojna proslava pisateljeve 70letnice.

Jože Tomažič: »Botra vila«
Bajka. Silke narisal Jože Beranek. Ljubljana 1944. Samozaložba.

Jože Tomažič, pesnik pohorske pokrajine in njene folkloze, je sedmim svojim dosedanjim knjigam pridružil osmo z naslovom Botra vila, ki je, kakor večina prejšnjih, slikanica s podobami njegovega tovariša Jožeta Beraneka.

Pisatelj nam v ti bajki pripoveduje o mladem drvarju in mladi pastirici, ki se ljubita in uživata naklonjenost dobrih bajnih bitij, pohorskih vil s Turškega gradišča pri Htinjah, pesnikov rojstnem kraju. Vile pomagajo mladima zaljubljenca do kočke in kravice in ena izmed njih postane celo botra njunemu sinku in da ime vsej bajki. Toda divji lovec, zakleta duša nekega drvarja, ki je s puško streljal na Kristusa na križu, je mladi dvojici sovražna, zato pošlje nad družino svojega pomočnika škopnika, da bi jih zadušil. Tedaj jih botra vila komaj še reši gotove smrti. Zato pa divji lovec naščeva vihar in streljo, da ugonobe mladega drvarja. V žalosti za možem mlada žena prekolne dobre vile, ki se zato odselijo v drug kraj. Vendar pa je njenemu sinku sreča mila, da gre kot mlad pastirček v globoko jamo na gradišče in stopi v službo k bogatemu zakladniku, in ker je bil čistega srca, reši prekleto zakladnika, divjega loveca in njegovo mater, ki je bila zakleta v kačo. Z zlatniki obložen se vrne iz podzemlja na svet, toda nčje ga več ne prizna. Misli je, da je bil v podzemlju trikrat tri dni, pa je bil v devetdeset let. Medtem mu je umrla mati, katere grob obišče, zlatnike da domačemu hlinjskemu župniku za revne drvarje in pastirje, sam pa se vrne na gradišče in tam umre.

Botra vila priča o izredni plodovitosti Jožeta Tomažiča v zadnjih treh letih, pa o enaki marljivosti ilustratorja Beraneka. S Tomažičevim objavljanjem bajk, legend in pravlic smo do-

znali že dobrih kos pohorske folkloze, čeprav so pisatelj po svoje umetniško oblikuje. Tudi Botra vila je s tega sveta. Pisatelj jo je nazval bajko, kar v bistvu tudi je, vendarle pa ji ne manjka tudi pravljicnih motivov in značilnosti narodne pripovedke. Tomažič zna pripovedovati zelo mikavno, zgodbo zna napolniti z bajanjem o najrazličnejših dogodkih, ki bodo ob Beranekovih podobah budili v naši mladini prav živahno zanimanje, saj z napetim nizanem čudovitih dogodivščin obdrži pisatelj mladega bralca budnega od kraja do konca.

Botra vila je tudi jezikovno izčiščena in vse bolj doznana kot so bila prvotna Tomažičeva dela, pri katerih je prevelika gostobesednost močno kvarila književno vrednost njegovih pravlic in legend. Nove slikanje z Botro vilo bo naša mladina prav lahko vesela, saj živahno pripovedovanje lepo in nazorno tolmačijo čiste slike.

Z Botro vilo se je pohorsko folkloro blago zopet bogato pomnožilo. Iz vsega pripovedovanja, z vsake strani nam veje naproti čisti vonj pohorskih dobrih in gozdov. Delo temelji kot vse narodno blago na etično moralnem načelu, da Bog dobro plačuje in hudo kaznuje. Za človeka se bojuje boj med dobrimi in hudobnimi bajnimi bitji. Čisto človeško srce pa zmaga nad zemeljsko in mitološko hudobijo in opere vse kazni in krivde hudobnih ljudi. Zaradi teh idejnih vrednot bodo Tomažičeve bajke z zanimanjem in užikom brali ne samo naši otroci, marveč tudi odrasli.

F. I.

Kaj je novega pri naših sosedih?

Z Gorenjskega

Na bojišču so padli, 18-letni grenadir Hudoklin iz Orehka; 18-letni Franci Slapar, grenadir iz Trilca; dalje 21-letni grenadir Frane Rahne z Bleda, 23-letni oklepni grenadir Jozef Kern iz Orehovci in višji deseterik Karel Gregorič, star 38 let, iz Celovca. Iz Smohorja pa je bil doma Jozep Jurkovič, ki je kot deseterik padel na vzhodnem bojišču.

Družinske novice iz Kranjskega in radovljanskega okrožja. V Medvoda h so se rodili v avgustu: Mihael Ponikvar iz Svetja; Emil Belec iz Sore; Peter Sever iz Svetja; Vladimir Avgust Petrovec iz Medvoda; Alojzij Wester iz Medvoda; Marijeta Tehovnik iz Zlebi; Marijeta Puh iz Vač in Stanislava Jereb iz Vač. — Umrli pa so: Lovrene Omejec iz Tehovca; Marija Bukovec iz Topola; Barbara Kifer iz Preske; Rudolf Jakopič iz Zlebi in Marijeta Tehovnik iz Zlebi.

Na Bledu so bili v avgustu rojeni: Marija Vidje, Janez Lebar, Emil Potočnik in Vladimir Sveglj. — Umrli sta: Elizabeta Gogola roj. Zima in Janez Lebar. — Poročila sta se: Leopold Korosec in Majda Kenda roj. Jug.

V Sv. Križu so bili v avgustu rojeni: Frančiška Umar, Janez Perko v Velikih Dupljah in Janez Mali. — Umrli so: Marija Zibert roj. Savjovic, Pavla Rozman roj. Jeglič, Katarina Žebot iz Gozda in Franc Kern iz Sp. Tenetiš.

Celovška poklicna šola. Pouk na celovški poklicni šoli za šolsko leto 1944/45 se je začel 15. septembra.

Pouk na celovški državni gospodinjstvi in obrtni šoli za ženske za šolsko leto 1944/45 se v vseh oddelkih začne 19. septembra.

S Spodnje Štajerskega

Pogačnikova tovarna lepenke blizu Brezna ob Dravi je pred časom zgorela. Uničenje tega lepega podjetja, kjer je našlo kruh več sto domačih delavcev, imajo na vesti nespametni gošarji. Nedavno so pogorela še zadnja poslopja, ki so pri prvem požaru ostala.

Življenje ptičev

kot si ga mislimo, in kakršno je zares

Konec marca se vrne škrljica iz južnih krajev v svoje staro gnezdo. To je navadno samec in pride skoraj zmeraj sam. Le malokdaj in za prav malo časa zapusti gnezdo. Boji se, da se ne bi v njegovi odsotnosti naselil kak tekmeč v njegovega udobnega bivaljšu. Nekega dne pa ga je slišati, kako na ves glas klopoti: zagledal je bil samico, ki jo radostno pozdravlja. S prav takim klopotajočim glasom mu da ona razumeti, da sprejme njegovo enubeitev — in s tem je zakon sklenjen. Lahko se pripeti, da se na ta način dobila samec in samica, ki sta bila že prejšnje leto skupaj, vendar se to redkokdaj primeri. Nasprotno pa ulegne kolo na novo poročen par doživeti presenečenje, da najde tudi rodstvenjaka: samica staro gnezdo. Tedaj se vname taka bitka, da perje kar tako frči naokoli. A samo obe samici se tedaj stepeta, zvešče soprogo brezbrizno stoji ob strani, češ, saj je vseeno, kako se bo bitka končala, ena samica mi bo gotovo ostala! S preživelo samico nato nemoteno nadaljuje svoje zakonsko življenje. Zatorej ni res, da bi bile škrljice lahko za zgled zvestobe v zakonskem življenju, kot so ljudje doslej mislili.

Se slabše pa se tozadevno vedejo ruševci, ki živijo brez svojih kokoši v nekakšnem klubu samih gospodov in stopajo po svojem revirju, ki je ločen od bivaljša kokoši, in živijo evobodno življenje zagrizenih samecev. A čim se približa čas evatovanja, si sleherni ruševci izbere svoj koteček zase in začne a posebnimi kretnjami in značilnimi glasovi vabiti samice k sebi. Zeninov željne samice se koj ujamajo na ta oglaš, prhitijo k enubeit in uslišijo njegove prošnje. Časih je isti samec celo pri več samicah uslišan. Brž ko je »zakon« sklenjen, pa ruševci pri prči zapusti svojo ženko, ki mora zdaj sama samcata leči jajčeca, izvaliti mladiče in jih odgojiti. Samec se dela, ko da se ne bi bilo nič zgodilo in se spet vrne v svoj klub. Ni-

Občina Hrenca — Sv. Peter pri Mariboru je ostala samostojna kmečka občina. Vse krajevne občine župnije Sv. Peter — razen Rupert in Grušove — so spadale od leta 1931 dalje pod okoliško občino Košaki. Tej skupni občini je županovl od leta 1935 do svoje smrti profesor Ivan Vesenjaj. Sedaj pa so krajevni občini Košaki in Krčevino priključili mestni občini mariborski. Severna meja občine Maribor poteka po novem ob slovenjgoriški rečici Pesnica. Župnija Sv. Peter pa je postala zopet samostojna občina. V to občino spadajo krajevne občine: Hrenca, Malečnik, Metava, Grušova, Rupert, Gorea, Nebova in Celestrina. Ta občina nima nobene industrije in malo trgovin, 90% prebivalstva tvorijo kmetje in vinčarji.

Za župana občine St. Ilj v Slov. gorah je bil imenovan H. Gordon, bivši učitelj na društveni šoli istotam. On je zet nekdanjega župana Franca Fischerderja.

V Framu pri Mariboru je umrl bivši tamošnji župan Ivan Petek. Bil je zaveden kmečki mož. Njegov sin se je posvetil duhovniškemu poklicu. Rajni Petek je bil svoj čas oskrbnik na vinogradnem veleposestvu mariborskega vinotrtca Rozmana. S svojo marljivostjo, poštenostjo si je postavil pred vodom v to ponosno vas lep dom. Pečal se je tudi s sadno trgovino. Dobremu možu bodi domača zemlja lahka!

V občini Velka — Marija Snežna je postal župan mladi gostilničar Franc Scheff iz Sladkega vrha. Prejšnji župan Ivan Nikl pa je umrl lansko leto. Scheff je sin bivšega poslovođe velike tovarne lepenke in papirja na Sladkem vrhu. Župna cerkev Marija Snežna stoji na najvišjem griču Slovenskih gor. Grič se imenuje Velka. Svoj čas so od vseh strani romali prvo nedeljo v avgustu k Mariji Snežniški.

35-letnico mašništva obhajajo letos sledeči gg. duhovniki: Erharti Franc, župnik pri Sv. Jakobu v Slov. gorah; Lashacher Anton, župnik v Vojniku; Skofič Marko, župnik pri Kapeli, in dr. Zagor Ivan, stolni kanonik v Mariboru, roj. v St. Petru v Sav. dolini.

Nekaj prizorov s požara ostrešja trnovske cerkve

»Odborjalna skupina Judovske priporje« RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 16. september:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji pozdrav, vmes 7.30—7.40 Poročila v slovenščini — 7.50 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Jutranji koncert — 9 Poročila v nemščini — 12 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Glasba za premor, vmes 12.30—12.45 Poročila v nemščini in slovenščini, napoveda sporeda — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Vaška godba in brata Lumberja spremljava: A. Stanko — harmonika, Stanislav — kitara — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda — 18.30 Pregled športnih dogodkov v nemščini in slovenščini — 18.45 Gospodinjstvo predavanje: Bizjak Vida: O šivanju, pletenju in ročnem delu — 19 Fantje na vasi — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Aktualno predavanje: Hanna Fritzschea — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Slovenska elikanica — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda.

SPORT

Službene objave turnirkega odbora. Odbor je sklenil, da se s tekami začne prihodnje nedeljo dne 17. t. m. Prijavilo se je za takovnanje 6 seniorov in 7 juniorov. V prvem kolu, dne 17. sept. t. l. se bodo srečali tila pari:

Juniorji: Mladika: Zabjak in Ljubljana: Vič,

seniorji: Iztok: Zabjak, Ljubljana: Vič in Hermes: Mladika.

Vse tekme so v nedeljo na igrišču Ljubljane. — Začetek dopoldanskih juniorskih tekem bo ob 10. — Začetek dopoldanskih seniorskih tekem bo ob 14. — Juniorske tekme trajajo po 2 x 30 minut, seniorske 2 x 45 minut.

Iz zbora nogometnih sodnikov. Za nedeljske tekme dne 17. sept. delegiram naslednje gg. sodnike:

Ob 10 Mladika — Zabjak,
ob 11 Ljubljana — Vič (po 2 x 30 minut),
obe g. Satošnik,
ob 14 Zabjak — Iztok, g. Pušenjak,
ob 15.30 Ljubljana — Vič, g. Dolinar,
ob 17 Hermes — Mladika, g. Kos (vse po 2 x 45 minut) — Predsednik.

je prišel ven, mu je zasmrdelo po segniti halogi in pokvarjenem ribjem drobstvu in ta smrad je bil mirnih tihih dneh, ali kadar je pihalo od morja, zmeraj kakor kuga razkrajala ozračje vsega kraja. In to, da bo moral nekaj skrivati pred svojo ženo, da bo moral Helgi privikrat nekaj zamolčati, mu tudi ni olajšalo duše. Danes je dobil tak globok vpogled v umazanijo in bedo, da je bil sam kakor umazan. Celo čisto in sveto nastojenje prejšnjega dne in večera je bilo nenadoma v dvomljivi luči pred njim. In kakor da bi bil pogledal v brezno, ki bi ga skoraj pogotnil. Ko je še dalje premišljal, je začel, hodeč vzdolž poti, glasno moliti, moliti, moliti, kar koli mu je prišlo na mar. Šlo je le za to, da bi Boga priklinal na pomoč. Slednjič je le še ponavljal: »Ne zapusti me, Gospod, ne zapusti me!«

Pogovor z njegovo ženo je bil lažji, kot si je mislil. Tako je bil razburjen zaradi notranjih bojov, da se misli ni na to, da se laže ali kaj skriva. Ker je namo vplivala njegova žalost, se ji je uboga, izgubljena deklica tako zasmilila in je čutila tako potrebo, da bi sodelovala za njeno rešitev, da ji je bilo kar ljubo, da bo mogla to storiti celo dejansko, ko jo bo vzela v hišo in pod svoje nadzorstvo.

Ko je odšla in je bil spet sam v sobi, mu je odleglo.

TEL. KINO »SLOGA« 27-30

»Slučaj Deruga«

V glavni vlogi:
Willy Birgel, Geraldine Kati.
Predstave ob 16 in 19.

TEL. KINO »MATICA« 22-41

Helmut George v modernem režiranem filmu

»Proces Casilla«

Dagny Servaes, Jutta Freybe, Albert Hehn
Predstave ob 16 in 19!

TEL. KINO »UNION« 22-31

Prekrasen alpski film

»V senci gora«

Attila Hörbiger, Hansi Knotek.
Predstave ob 16 in 19.15.

MALI OGLASI

Službe dobe

POSTREŽENICO isčem za čas od 7 do 4 popoldne ozir. po dogovoru. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8181.

Prevajalec

ki popolnoma obvlada nemščino in slovenščino v besedi in pisavi, se takoj potrebuje za Trst.

Javiti se: Delovnemu uradu v Ljubljani.

MODISTKO

sprejem. m. Salon Stegnar, Stritarjeva 9. Gospod. POMOCNICO takoj sprejemem. Vprašati v delikatesi, Wolfsova 12. (b)

Vajenci

VAJENKA za soboslikarsko in plesarsko obrt sprejemem. — Marni Josip, Wolfsova ulica 12. (v)

VAJENKA(KO)

sprejme trgovina Iv. Kanovar — Vodnikov trg 1. (v)

VAJENKA

sprejemam za elektrotehnično obrt. Adamič, Lunderova ulica 12 — Ljubljana. (v)

Kupimo

ELEKTRIČNO HLADILNO OMARO malo, domačo, kupim. Domobranska 7. (k)

RUJE, KAPNE

posteljno perilo, brisače, razne moške in damsko perilo kupim stalno in plačam najboljšo ceno. — Kupim tudi druga razna oblačila event. prevzamem ista v komisijno prodajo. Liskov Privošek, Ljubljana, Kolodvorska št. 7. (k)

Soba izteče

OPREMLJENO SOBO v centru mesta isčem. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Centere« 8181. (s)

Prodamo

DAMSKI PLEŠČ lep, skoraj popolnoma nov je napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8159. (l)

100 DUCATOV

sortiranih glavnikov poceni prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8187. (l)

MRCES IN GOLAZEN

nši, stenice, bolhe, ščurke, molje, miši, podgane, voluharje in bravarje zanesljivo pokončate a strupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Židovska 1.

JEDILNI KIS

lahko sami pripravite. Z navodilom v drogeriji KANC, Židovska 1. (l)

5 TONER

Z GENERATORJEM z velikim kasonom v najboljšem stanju za izredno nizko ceno napredaj. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod št. 8190. (l)

PEGE IN LISAJ

vam zanesljivo odpravi »ALBA« krema DROGERIJA KANC, Židovska ulica 1. (l)

Poizvedbe

DAMSKO URO srebrno, čedno, starega sistema, sam izzuba bila iz ročne torbice, najbrže v nedeljo na poti iz St. Vida-Dravljice v Ljubljano, ali v mestu. Poštenega najditelja prosim, da jo odda proti nagradi v upravi »Slovenec«. (l)

Glasba

PIANINO kupim ali vzamem v najem. Naslov v upr. »Slov.« pod »Pianino« 8136. (g)

Stroji

STRUJNICI mala in velika, kompresor in nov tričikel za izredno nizko ceno napredaj. Merkur, Puharjeva 6. (s)

Od 17. septembra dalje do nove odredbe se morajo upoštevati predpisi o zatemnitvi od 20 do 6

ZDRAVILNA ZELISCA
VSEH VRST
POVRTNINO-SADJE-GOBE
V SUŠENEM IN SUHIM STANJU
REDNO KUPUJEMO!
HRANILNI "ALPA" LJUBLJANA
PROIZVODI
PIŠKARNA, SLADISČE,
VIDOVĐANSKA CESTA 51/16

KUHINSKE OPRAVE
kompletne. Taker tudi posamezne stole in šokerle, kupite najugodnejše pri mizarstvu KRZE — VRHNIKA
Ogleda se v skladišču Ljubljana — Ciril Melodova 47h — poleg kavarnne Majcen.

†
UMRL
JE NAŠ LJUBLJENI
MILAN
ŽELEZNIK
POGREB BO V SOBOTO.
16. T. M., OB 3 POPOLDNE
Z ZAL. KAPELE SV. JOZEFA
NA POKOPALIŠČE
K SV. KRIZU.
LJUBLJANA.
DNE 15. SEPTEMBRA 1944.
ZALUJOCI OSTALI.

ZAHVALA
Zahvaljujem se za izraženo sožalje, za poklonitev cvetja in spremstvo na zadnji poti mojega moža, gospoda
Trbovc Gustava
Posebna zahvala finančni kontroli in pevcem, č. duhovščini, gg. zdravnikom prsnega oddelka za lajšanje trpljenja in č. sestram za postrežbo.
Ljubljana, 16. septembra 1944.
GLOBOKO ZALUJOCA ZENA.

Zahvala
Za vse dokaze iskrenega sočustvo-vanja ob bridki izgubi naše ljubljene mame, stare mame, tele, tate, gospe
Frančiške Schley
roj. Resch
izrekamo našo najtoplejšo zahvalo. — Posebno se zahvaljujemo č. duhovščini, gg. zdravnikom, č. sestram »Jožefščici« za skrbno nego, vsem darovalcem cvetja ter vsem, ki so dragi pokojnico spremlili na njeni poslednji poti.
Ljubljana, Celje, Kranj, 15. IX. 1944.
Dr. Franc Schley v imenu sorodstva.

GUNNAR GUNNARSSON:

NA BREGU ŽIVLJENJA

Roman

10

»Če boste komu povedali, se bom umorila!« je zavpila med jokom. Iztrgal se je iz svojih misli.

»Nobenemu človeku ne bom povedal.« je rekel. »Lahko si mirna, nikomur ne bom povedal.«

A tedaj se bom moral lagati in se delati, ko da ne bi nič vedel, je pomislil. In ta pošast bo odšla svoji kazni!

Toda nič ni omahoval, saj je razumel, da ne bi preživel, če bi se zvedelo. Tega ne bi preživel, pa bodi, kakor koli že v zvezi, da ji je vprav to največja sramota. Bog mu mora odpustiti, da je sedaj postal skrivaj, če je to sploh greh, da v taki zadevi molči. Res je, sleherna laž je greh. A Bog mu bo že odpustil, saj je moral ravnati tako, kot mu je srce velevalo.

Kaj naj storim? Tu je ne more pustiti... Le eno mu je preostalo... in brez oklevanja se je odločil.

»Proč moraš,« je rekel. »Lahko dobiš pri meni službo; boš moji ženi pomagala v kuhinji. Ali bi?«

»Bi,« je hvaležno odvrnila. »Toda nobenemu človeku ne smete povedati

— nihče ne sme tega vedeti: ne vi, ne moja mati, nihče ne sme vedeti, obljubili ste mi.«

»Sem,« je dejal, »in nikomur ne bom povedal.« Čutil je, da se ji mora vkloniti.

Pa je gotovo narobe, je pomislil. Imel je namen, da bi povedal svoji ženi, in to bi tudi lahko storil — to je vedel. In sam bi se okrepil ob tem. A to je bila pač slabost, polovičarstvo, in če hoče pomagati, mora to storiti popolnoma. »Bo že Bog pomagal,« je dejal in ji v slovo segel v roko. »Zdaj bom govoril s tvojo materjo in tako enkrat čez dan pa lahko prideš.«

Govoril je z Laugo. Ni ji bilo lahko dopovedati, da ne sme ničesar zvedeti, vendar jo je malo potolažilo, ko je slišala, da bo župnik vzel njeno hčer k sebi v hišo, čeprav je bila takšna. »Res je, on je bil in je služabnik božji!« Nato je sklonjene glave odšel domov.

Tako je bil potrt in strit, da mu je bilo kar telesno slabo. V koči je bil že komaj prenašal tisto ozračje. A čim